

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
(протокол №01 від 30.08.2023 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор спеціалізованої школи
№197 ім.Дмитра Луценка
_____ С.Куца

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
для учнів 10-11 класів
на 2023-2024 навчальний рік
Спеціалізованої школи №197
ім.Дмитра Луценка

Пояснювальна записка

Загальні положення Освітньої програми спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка III ступеня

Освітню програму для учнів 10-11 класів на 2022-2023 навчальний рік (далі – Освітня програма) розроблено на виконання:

Законів України:

- ✓ «Про освіту»
- ✓ «Про повну загальну середню освіту»
- ✓ «Про забезпечення санітарного епідеміологічного благополуччя населення»
- ✓ «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»
- ✓ «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану»
- ✓ «Про захист персональних даних» (зі змінами)
- ✓ «Про електронні документи та електронний документообіг» (зі змінами)
- ✓ «Про професійний розвиток працівників» (зі змінами)
- ✓ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»

Указу Президента України:

- ✓ «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами)

Постанов Кабінету Міністрів України:

- ✓ від 28.07.2023 №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»
- ✓ від 30.09.2020 №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»;
- ✓ від 09.10.2020 №932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки»
- ✓ від 21.08.2019 №800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»
- ✓ від 24.12.2019 №1094 «Про внесення змін до Положення про сертифікацію педагогічних працівників»
- ✓ від 27.12.2018 №1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників»
- ✓ від 13.09.2017 №684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей шкільного віку та учнів»;
- ✓ від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України:

- ✓ від 14.12.2016 №988-р « Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»

Рішення Київської Міської Ради:

- ✓ від 13.07.2023 №6914/6955 «Про мораторій на публічне використання російськомовного культурного продукту на території міста Києва»

Наказів Міністерства освіти і науки України:

- ✓ від 08.09.2020 №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;
- ✓ від 23.04.2019 №536 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами);
- ✓ від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- ✓ від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ від 12.01.2016 №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами);
- ✓ від 14.07.2015 №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (зі змінами);
- ✓ від 15.05.2023 року №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»
- ✓ від 09.09.2022 №805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників»
- ✓ від 08.07.2022 №707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»
- ✓ від 08.09.2020 №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання» (зі змінами);
- ✓ від 23.04.2019 №536 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами);
- ✓ від 16.04.2018 №367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
- ✓ від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ від 25.06.2018 року № 676 «Про затвердження Інструкції з діловодства для закладів загальної середньої освіти»
- ✓ від 07.12.2018 №1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (зі змінами)
- ✓ від 12.01.2016 №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти» (зі змінами);
- ✓ від 14.07.2015 №762 «Про затвердження Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання» (зі змінами);
- ✓ від 21.08.2013 року №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (із змінами);

- ✓ від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- ✓ від 10.05.2011 №423 «Про затвердження єдиних зразків обов'язкової ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності»
- ✓ від 20.07.2009 № 518/674 «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах»
- ✓ від 03.06.2006 року № 496 « Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- ✓ від 20.02.2002 №128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами)
- ✓ від 06.09.2000 №434 «Про затвердження Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти»

Наказу Міністерства охорони здоров'я України:

- ✓ від 01.08.2022 №1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України»
- ✓ від 25.09.2020 №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;

Листа Державної служби України з надзвичайних ситуацій

- ✓ від 14.06.2022 №03-1870-162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти»

Листів Міністерства освіти і науки України:

- ✓ від 24.08.2023 №1/12702-23 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році»
- ✓ від 16.08.2023 №1/12186-23 «Про організацію 2023-2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»
- ✓ від 28.08.2023 №1/12816-23 «Про проведення першого уроку»
- ✓ від 14.08.2023 №1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році»
- ✓ від 02.08.2022 №1/8794-22 «Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022/2023 навчальному році»;
- ✓ від 06.03.2022 № 1/3371-22 «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій»;

Наказу Департаменту освіти і науки:

- ✓ від 30.01.2023 №16 «Про продовження запровадження «електронного класного журналу» в 5-11 класах закладів загальної середньої освіти міста Києва»

- ✓ від 06.03.2023 №28 «Про підготовку закладу освіти м.Києва до початку 2023-2024 навчального року з урахуванням введення воєнного стану»

Листа Департаменту освіти і науки:

- ✓ від 23.08.2023 № 063-3877 «Про організацію освітнього процесу та структуру 2023/2024 навчального року»

Наказу ДП «УкрНДНЦ»:

- ✓ від 01.07.2020 №144 «ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів»

У спеціалізованій школі № 197 ім.Дмитра Луценка відповідно до Статуту школи, затвердженого розпорядженням Святошинської районної у м.Києві державної адміністрації від 29.04.2002 року №688, предметом поглибленого вивчення є англійська мова. Другою іноземною мовою, яка вивчається з п'ятого класу, є німецька.

Освітня програма профільної середньої освіти для учнів 10-11 класів окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчального плану (додаток 1);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, окремих предметів, зокрема їх інтеграції, логічну послідовність їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм (додаток 2); запропонований зміст окремих предметів, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» розміщені на офіційному веб-сайті МОН України;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та опис інструментарію оцінювання;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Освітня програма закладу освіти спрямована на:

- створення умов для отримання кожним учнем того рівня освіти, який відповідає його здібностям та індивідуальним особливостям;
- формування ключових і предметних компетентностей, як бази для успішного навчання в основній школі;
- розвиток інтелектуальної, емоційної сфери дитини, пізнавальної мотивації учня та його життєвих навичок;
- формування ціннісних орієнтирів, прищеплення навичок соціальної компетентності через включення кожного школяра в систему ранньої предметної орієнтації;

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Програма має наступні структурні розділи:

1. Загальні положення Освітньої програми спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка III ступеня.
2. Призначення закладу загальної середньої освіти та засіб його реалізації.
3. Форми здобуття повної загальної середньої освіти у закладі.
4. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.
5. Очікувані результати навчання здобувачів освіти та вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.
6. Форми організації освітнього процесу та опис інструментарію оцінювання.
7. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.
8. Навчальний план для учнів 10-11х класів на 2023-2024 навчальний рік.

Призначення закладу загальної середньої освіти та засіб його реалізації

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення й робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і закладу освіти, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та наскрізних вмінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Форми здобуття повної загальної середньої освіти у закладі

Відповідно до Закону України «Про освіту» основними формами здобуття освіти є:

- ✓ інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева
- ✓ індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж, на робочому місці (на виробництві)
- ✓ дуальна

Порядок здобуття повної загальної середньої освіти за інституційною формою, що організовується у закладі забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на певному рівні освіти відповідно до Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти (наказ МОН України від 23.04.2019 № 536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти» (зі змінами).

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до Освітньої програми закладу освіти. Результати навчання осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, мають відповідати вимогам відповідних Державних стандартів загальної середньої освіти. Державна підсумкова атестація та звільнення від неї осіб, що здобувають освіту за інституційною формою, здійснюються відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого Міністерством освіти і науки України.

Відповідно Моделі організації освітнього процесу у закладі освіти на 2023/2024 навчальний рік організація здобуття загальної середньої освіти відбувається за змішаним форматом навчання.

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) організовується в закладі відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами та доповненнями) та Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти у спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка

(затвердженого наказом від 27.08.2020 №55).

Для забезпечення індивідуальної форми здобуття освіти можуть використовуватися технології дистанційного навчання відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 №466 (зі змінами).

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 7980 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 3990 годин/навчальний рік (1330 годин/навчальний рік для 10А, 10Б класів), для 11-х класів – 3990 годин/навчальний рік (1330 годин/навчальний рік для 11А, 11Б класів). Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру третього рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту загальної середньої освіти через окремі навчальні предмети. Повноцінність повної загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Варіативна складова навчального плану для учнів 10-11х класів визначена закладом освіти самостійно та враховує в умовах реалізації програми спеціалізації закладу, індивідуальних освітніх потреб учнів, наявність навчальних приміщень, рівень навчально-методичного, кадрового забезпечення спеціалізації закладу освіти.

Відповідно до навчальної програми спеціалізованої школи зменшено до 1 години на тиждень викладання предмету «Захист України» у 10-11 класах, до 2,5 годин на тиждень викладання фізики у 10х класах.

Варіативна складова навчального плану спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка використовується на:

- запровадження вивчення спецкурсів:
 - «Країнознавство» у 11х класах по 0,5 годин на тиждень;
 - «Література країни мова, якої вивчається поглиблено» у 10-11 класах по 1 годині на тиждень;
- запровадження годин на індивідуальні, групові заняття та консультації:
 - 10 класи – 3 години на тиждень;
 - 11 класи – 3 години на тиждень.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх

шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами) (додаток 3).

Структура навчального року:

- Перший семестр з 01 вересня по 22 грудня 2023 року;
- Другий семестр з 08 січня по 31 травня 2024 року;
- **Канікули:**
 - Осінні канікули з 23 жовтня по 29 жовтня 2023 року;
 - Зимові канікули з 23 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року;
 - Весняні канікули з 25 березня по 31 березня 2024 року;

Проведення компенсаторних занять щодо подолання освітніх втрат і освітніх розривів, державна підсумкова атестація та інші заходи – до 28 червня 2024 року.

Враховуючи, що виконання Державного стандарту базової і повної середньої освіти та навчальних програм забезпечується в межах навчального року не тільки під час проведення уроків, педагогічний колектив використовує різні форми та методи організації освітнього процесу, зокрема, організації дослідницько-пізнавальної та проєктної діяльності учнів; мовні, предметні та науково-дослідницькі табори; коригуючі заняття/ компенсаторні заняття; навчальні екскурсії; консультації (індивідуальні та групові), у тому числі при підготовці до проведення державної підсумкової атестації (для учнів 11х класів) тощо.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти та вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Реалізація Освітньої програми забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві. Вимоги до результатів навчання в Освітній програмі визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти подано за змістовими лініями, окресленими у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, які має реалізувати вчитель паралельно у рамках кожної освітньої галузі та відповідно обов'язковим результатам навчання.

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування у здобувачів ключових компетентностей:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною - у разі	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти,

	відмінності) мовами	пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення неформованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними

	науках і технологіях	пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в

		широкому колу послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально- економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів та їх враховано при формуванні освітнього середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- використання інтерактивних форм і методів навчання, дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи та форми уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів;
- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі навчальні предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих навчальних предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- роботу в громадянських (просвітницьких) проектах, які передбачають формування в учнів навичок пошукової, дослідницької та творчої роботи в групах. Як правило, робота над проектом здійснюється протягом навчального року;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків:
 - національно-патріотичний напрям («Влучний стрілець», «Джура»);
 - спортивно-оздоровчий напрям (шейпінг, баскетбол, пішохідний туризм, спортивні танці, «Швидше, вище, сильніше», гандбол, футбол)

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, що передбачає постійне включення учнів до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності та практичну їх спрямованість. Доцільно, де це можливо, створюються умови для самостійного виведення нових знань, перевірки їх на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Використання їх посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму для учнів 10-11х класів укладено за такими освітніми галузями:

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через окремі навчальні предмети – «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література»; «Англійська мова», «Німецька мова», спецкурси «Країнознавство», «Література країни, мова якої вивчається поглиблено». Профіль навчання (поглиблене вивчення іноземних мов) формується спеціалізованою школою №197 ім.Дмитра Луценка з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через окремі навчальні предмети в 10-11 класах «Історія України» та «Всесвітня історія», в 10-х класах – «Громадянська освіта».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через окремі навчальні предмети в 10-11х класах «Біологія і екологія», «Географія», «Фізика і астрономія», «Хімія».

Освітня галузь «Технології» реалізується через визначені навчальні предмети: «Інформатика» у 10-11х класах, «Технології» (вибірково-обов'язковий) (10б,11а, 11б класи).

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремий навчальний предмет (вибірково-обов'язковий) «Мистецтво» (10а клас).

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через окремі навчальні предмети «Захист України» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура», а й інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти сформував самостійно, відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, та реалізує через варіативні модулі: легка атлетика, гімнастика, баскетбол. Загально-фізична підготовка та формування теоретико-методичних знань відбувається під час викладання всіх модулів. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради (протокол №01 від 30.08.2023 року) при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідного предмета (фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, викладаються протягом навчального року за розкладом.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Особливості організації освітнього процесу

Режим роботи закладу освіти

Режим роботи визначається закладом освіти самостійно на основі відповідних нормативно-правових актів. Для дотримання безпечних умов перебування учасників освітнього процесу у закладі освіти в умовах воєнного стану використовуються рекомендації нормативно-правових документів для галузі «Освіта».

У закладі освіти розроблено Модель організації освітнього процесу на 2023/2024 навчальний рік. Освітній процес для учнів 10-11 класів буде здійснюватися у змішаному форматі. У разі погіршення безпекової ситуації освітній процес буде здійснюватися в дистанційній формі. Дистанційна форма здобуття освіти буде відбуватися згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН України від 08.09.2020 №1115 (зі змінами)). Обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі під час дистанційної форми здобуття освіти, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу І Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної організації середньої освіти. Якщо батьки учнів 10-11х класів не погоджуються зі змішаним форматом навчання, вони можуть перевести дитину на індивідуальну форму здобуття освіти (сімейна(домашня)).

У закладі освіти організовується індивідуальна форма здобуття освіти (зокрема сімейна (домашня)). За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися упродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 16.08.2023 № 1/12186- 23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205 (зі змінами).

Рішенням педагогічної ради від 30.08.2023 протокол № 01 схвалено такий режим роботи закладу освіти на 2023/2024 навчальний рік:

Часовий режим роботи закладу освіти

1. Заклад освіти працює за 5-денним робочим тижнем.
2. Заклад працює в одну зміну – із 08.00 до 19.00 години
3. Час завершення уроку (згідно з розкладом) усім учням оголошують учителі.
4. Графік роботи їдальні затверджується директором до 01.09.2023 року.
5. Зустрічі з батьківською громадськістю, зібрання учнів проводяться лише за умови дотримання безпечних заходів з погодженням графіків таких зустрічей з адміністрацією закладу освіти.
6. Спілкування батьків з адміністрацією закладу освіти та вчителями здійснюється через загальношкільний чат, сайт закладу освіти, особистий прийом директором та його заступниками.
7. Кожна п'ятниця вважається батьківським днем.
8. Заклад освіти не працює у суботу та неділю.

Тривалість уроків:

у 10-11х класах – 45 хвилин

Розклад дзвінків та формат навчання:

	10-11 класи
1 урок	8.50 – 9.35 (дистанційно)
2 урок	9.45 – 10.30 (дистанційно)
3 урок	10.40-11.25 (дистанційно)
ПЕРЕРВА (прихід до школи)	
4 урок	12.30 – 13.15
5 урок	13.25 – 14.10
6 урок	14.25 – 15.10
7 урок	15.20 – 16.05

Форми організації освітнього процесу та опис інструментарію оцінювання

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Форми організації освітнього процесу будуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих навчальних предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти та окремих навчальних предметів протягом навчального року.

Формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, можуть проводитися навчально-практичні заняття. Ця форма організації

поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Учні одержують конкретні завдання після виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму будуються з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих навчальних предметів (можливо, поєднувати зі збором учнями в процесі екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження за процесами з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання. Тематичні навчальні екскурсії, які посилюють практичну спрямованість знань учнів і передбачені навчальними програмами окремих предметів можуть додаватися до загальної кількості навчальних днів та проводитися у формі: очно чи дистанційно. Темі та об'єкти екскурсій визначаються методичними об'єднаннями вчителів предметних кафедр з огляду на місцеві умови, можливості та обставини на початку навчального року та можуть коригуватися вчителями-предметниками, класними керівниками (додаток 4).

Педагогічні працівники закладу освіти мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих навчальних предметів. При календарно-тематичному плануванні виділяються ключові теми, на яких ґрунтується подальше опрацювання програмового матеріалу. Це дозволяє без порушення системи програмових вимог ущільнювати, оптимізувати вивчення навчальних предметів, концентрувати увагу на відпрацюванні позицій, що мають забезпечити якісну роботу учнів в умовах дистанційного навчання.

Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» у закладі освіти рішенням педагогічної ради від 31 жовтня 2019 року , протокол № 4, схвалено «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти, педагогічних працівників». Педагогічні працівники та здобувачі освіти повинні дотримуватись академічної доброчесності.

У закладі освіти може бути запроваджене змішана форма навчання (поєднання очної та дистанційної форми) та навчання з використанням технологій дистанційної освіти. Зокрема вчителі можуть використовувати навчальні платформи Google Classroom, ZOOM, “На урок”, “Prometeus”, відеоуроки на каналі You Tube. Учителі повинні планувати онлайн-уроки згідно з діючим розкладом та відповідно до часових різновікових вимог. Обов'язковим

при дистанційному навчанні є інформування учнів та батьків про освітні ресурси, що сприятиме кращому засвоєнню знань учнів із різними рівнями підготовки. Учитель повинен чітко спланувати роботу, визначитися, як буде проводити дистанційне навчання, які цифрові сервіси буде використовувати, підготувати якісні навчальні матеріали та організувати зворотній зв'язок з учнями як одну з основних вимог дистанційного навчання. Важливо, щоб учнів мали чіткі інструкції до виконання завдань та був вільний доступ до навчальних матеріалів.

У разі запровадження дистанційної форми здобуття освіти (або його елементів) особливості організації освітнього процесу схвалюються педагогічною радою та затверджуються наказом керівника закладу освіти.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень учнів 10-11 класів урегульовано документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Наказами Міністерства освіти і науки України:
 - від 21.08.2013 року №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (із змінами);
 - від 14.07.2015 № 762 «Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу»;
 - від 03.06.2006 року № 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
 - від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12 бальною шкалою.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові. Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Оцінювання досягнень здобувачів освіти ґрунтується на таких принципах:

Позитивний підхід. Оцінка орієнтується на рівень досягнень і прогрес учня, не наголошуючи на рівні його невдач. Оцінка має бути позитивною або не треба ставити її взагалі. Ця теза ґрунтується на тому, що для досягнення реального впливу результати навчання акцент повинен здійснюватися на стимулювальну і мотиваційну функції оцінки.

Чітке визначення результатів навчання. Визначення очікуваних результатів навчання має відповідати критеріям SMART (конкретність, можливість перевірки, досяжність, відповідність цілям і завданням, достатність часу на вивчення).

Багатовимірність. Оцінюватися мають одночасно всі визначальні складники поведінкової компетентності учнів: знання і вміння їх застосовувати; емоційно - ціннісне ставлення до себе, інших людей і навколишньої дійсності; сформованість конкретних умінь і навичок здорової і безпечної поведінки; фактична поведінка в реальних життєвих ситуаціях.

Урахування індивідуальних стилів навчання. Оцінка результатів має здійснюватися з урахуванням домінантних стилів навчання учнів (візуального, слухового, тактильного), а також з урахуванням різних видів компетентностей (мовної, логічної, музичної, просторово-візуальної, кінестетичної, внутрішньої міжособистісної, природничої).

Адекватність інструментів. Система інструментів оцінювання (методів і процедур) має відповідати навчальним завданням, об'єктам і суб'єктам оцінки, стилям навчання учнів і функціям оцінювання.

Дотримання балансу суб'єктів оцінювання. Сучасна концепція оцінювання передбачає, що тільки 20 % оцінювання здійснює вчитель, 50 % — сам учень і 30 % відбувається через взаємооцінювання.

Види інструментів оцінювання:

1. Закриті запитання.
2. Відкриті запитання.
3. Шкали.
5. Інтерв'ю.
6. Рольові ігри та моделювання.
7. Спостереження.
8. Презентації.
9. Проєкти.

Творчі методи та такі, що стимулюють активність.

- Портфоліо
- Плакати у вигляді символів або піктограм
- Тематичний колаж або альбом
- Пам'ятка із вивченої теми.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень:

Контроль і оцінювання здобувачів освіти передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль- оцінювальна діяльність набуває для здобувачів освіти формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні. Визначення особистих результатів здобувачів освіти не передбачає порівняння із досягненнями інших учнів і не підлягає статистичному обліку.

Здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з навчального предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова, і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Формою контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам Державних стандартів базової і повної загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти є державна підсумкова атестація. Атестацію проходять особи, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти (11 клас). Атестація проводиться в закладі освіти або у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Результати ДПА заносяться до свідоцтва про повну загальну середню освіту і враховується при визначенні претендентів на нагородження золотою або срібною медаллю.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у закладі освіти

Для ефективної реалізації Освітньої програми у школі створена система внутрішнього забезпечення якості освіти, завдання якої спрямовані на:

- контроль за виконанням Освітньої програми та навчальних планів, якістю знань, умінь і навичок учнів;
- розробку рекомендацій щодо покращення якості знань, умінь і навичок учнів;
- моніторинг та оптимізацію соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності здійснюється роботою науково-методичної та педагогічної рад, методичних об'єднань вчителів предметних кафедр.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- *кадрове забезпечення освітньої діяльності;*

Освітню діяльність для учнів 10-11х класів здійснюють педагогічні працівники. Із них:

Клас	Кількість педагогів	Спеціаліст	Спеціаліст II категорії	Спеціаліст I категорії	Спеціаліст вищої категорії	Спеціаліст з педагогічним званням «старший учитель»	Спеціаліст з педагогічним званням «учитель-методист»
10	21	2	2	3	14	2	10
11	15	1	2	4	8	2	5

- *навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;*

Учні 10-11 класів забезпечені підручниками. Педагоги у своїй роботі використовують навчальні програми (додаток 2), підручники і навчально-методичні посібники, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

- *матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;*

У школі функціонує 40 навчальних кабінетів. Із них: кабінети іноземної мови – 18, комп'ютерні класи – 3, кабінет фізики – 1, хімії – 1, біології – 2, географії – 2, історії – 2, української мови та літератури – 8, математики – 4. Більшість кабінетів обладнано аудіотехнікою. Два кабінети забезпечені мультимедійними комплексами. Кабінети фізики, хімії, біології мають підсобне приміщення з меблями для зберігання наочності, роздаткового матеріалу для проведення практичних та лабораторних робіт. У школі функціонує спортивна

зала, актова зала, бібліотека з читальною залю, медичний кабінет.

Рекреації у школі мають інформаційну завантаженість. Оновлюються стенди, виставки.

- *якість проведення навчальних занять; моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).*

Моніторингові дослідження займають головне місце в роботі закладу освіти. Контроль за виконанням навчальних планів та Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення здійснюється систематично. З метою отримання оперативної точної інформації про стан освітнього процесу проводяться моніторинги рівня навченості учнів з усіх предметів в кінці I семестру та навчального року. Динаміка якості освіти аналізується і здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання.

У закладі освіти здійснюється моніторинг рівня професійної компетентності вчителів, моніторинг рівня адаптації учнів 10х класів до навчання у профільній середній школі, психологічний супровід освітнього процесу. Регулярно проводиться моніторинг якості знань з тих предметів які за планом внутрішнього контролю підлягають перевірці.

Одним з напрямків роботи педагогічного колективу є робота з обдарованими та талановитими учнями. Здобувачі освіти постійно беруть участь у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з базових дисциплін, Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН на різних рівнях, змаганнях, творчих конкурсах тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- *оновлення методичної бази освітньої діяльності;*

Основними завданнями щодо оновлення методичної бази освітньої діяльності спеціалізованої школи № 197 ім. Дмитра Луценка є модернізація системи методичної роботи з педагогічними працівниками шляхом використання сучасних підходів щодо організації методичної роботи, реалізація дослідно-експериментальної роботи, оновлення змісту і форм методичної роботи з педагогічними кадрами шляхом активізації та здійснення інноваційної діяльності вчителя, впровадження нових педагогічних технологій, методик, інтерактивних форм і методів навчання педагогів, координація і методичний супровід спеціалізації здобувачів освіти.

- *контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;*

Адміністрація закладу освіти постійно здійснює контроль за виконанням навчальних планів та Освітньої програми для учнів 10-11х класах відповідно до плану роботи на рік, перспективного плану розвитку закладу освіти та плану моніторингу освітнього процесу. Ці питання регулярно розглядаються на засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднаннях, творчих груп тощо.

- *моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;*

Моніторинг стану освітнього процесу має на меті чіткий контроль розвитку освітнього середовища, до складу якого входять усі учасники освітнього процесу (учні, вчителі та батьки). Протягом навчального року психологічною службою проводиться робота за такими напрямками: діагностичний, консультаційний, корекційно-відновлюваний та розвивальний, просвітницький, соціально-перетворювальний, організаційно-методичний, захисний, прогностичний.

Просвітницька робота психологічної служби пов'язана з наданням та поширенням знань, ознайомленням усіх учасників освітнього процесу зі специфікою діяльності працівників психологічної служби закладу, методами їх роботи та можливостями.

Профілактична робота психологічної служби спрямована на охорону психічного здоров'я, попередження відхилень у розвитку особистості, виникнення конфліктів та проблем у міжособистісних стосунках, запобігання створення конфліктних ситуацій в освітньому процесі.

Консультавання (індивідуальне, групове) у роботі працівників психологічної служби є одним із важливих напрямів роботи та здійснюється за запитом учасників освітнього процесу.

- *створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, сприяння запобіганню та протидії булінгу (цькуванню)*

Взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на принципах дитиноцентризму, рівноправності, толерантності, академічної доброчесності, неприпустимості булінгу та психологічного насильства. У закладі освіти забезпечується дотримання прав людини, прав дитини та чинного законодавства України. Розроблено та реалізовано план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), проводиться інформаційно-просвітницька та профілактична робота серед учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування) та нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у міжособистісних стосунках, здійснюється моніторинг умов створення безпечного освітнього середовища та ефективності впровадження заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню). Налагоджено координацію діяльності та взаємодії між закладом освіти та уповноваженими підрозділами територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, сектором ювенальної превенції служби у справах дітей, центром соціальної служби у справах дітей та сім'ї. До посадових інструкцій педагогічних працівників включено обов'язки щодо проведення роботи, спрямованої на запобігання та протидію булінгу (цькуванню). Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо формування соціальних компетентностей та навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню) є пріоритетним у роботі закладу освіти.

- *створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.*

Підвищення фахового і кваліфікаційного рівня, методичної майстерності педагогічних працівників відбуваються завдяки системі методичної роботи в

закладі освіти, навчанню на курсах підвищення кваліфікації, самоосвіті педагогічних працівників, відвідуванню педагогічними працівниками, за власним бажанням, заходів за межами закладу освіти. Підвищення кваліфікації розглядається як безперервний професійний розвиток. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж 5 років повинна бути не менше 150 годин. Відповідно до планів підвищення кваліфікації педагоги проходять навчання в Інститутах підвищення кваліфікації педпрацівників, інститутах післядипломної освіти, на освітніх платформах або на спеціальних факультетах педагогічних навчальних закладів, де працівники закладу освіти набувають нових і вдосконалюють набуті компетентності. Педагоги беруть участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, практикумах, конференціях, семінарах-нарадах, вебінарах, майстер-класах, про що свідчать надані сертифікати (Громадська організація “ЕдКемп Україна”, освітній проєкт “На Урок”, студія онлайн-освіти “EdEdera”, громадська організація “ПРОМЕТЕУС”, ГС “Освіторія”, «Британська Рада» тощо).

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

До освітньої програми 10-11 класів спеціалізованої школи №197 ім.Дмитра Луценка на 2023-2024 навчальний рік (складений за таблицею 2 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 №1493 зі змінами)

Навчальний план для 10-11 класів на 2023-2024 навчальний рік

№	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		10		11	
	1. Загальноосвітній цикл				
1.	Українська мова	2		2	
2.	Українська література	2		2	
3.	Зарубіжна література	1		1	
4.	Іноземна мова	2+3		2+3	
5.	Друга іноземна мова (німецька)	2		2	
6.	Історія України	1,5		1,5	
7.	Всесвітня історія	1		1	
8.	Громадянська освіта	2			
9.	Математика	3		3	
10.	Біологія і екологія	2		2	
11.	Географія	1,5		1	
12.	Фізика і астрономія	2,5 (3-0,5)		4	
13.	Хімія	1,5		2	
14.	Фізична культура	3		3	
15.	Захист України	1 (1,5-0,5)		1 (1,5-0,5)	
	Вибірково-обов'язкові предмети	10а	10б	11а	11б
16.	Мистецтво	1			
17.	Інформатика	2	2	1,5	1,5
18.	Технологія		1	1,5	1,5
2. Цикл профільних предметів					
1.	Література країни, мова якої вивчається поглиблено	1		1	
2.	Країнознавство	-		0,5	
	Разом	35		35	
Додатковий час на індивідуальні, групові заняття та консультації:		3		3	
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня:		33		33	
Всього (без урахування поділу класів на групи)		38		38	

Директор

Світлана КУЦА

**Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти 10-х класів**

№ з/п	Назва навчальної програми	Клас	Рівень вивчення	Програму затверджено
1.	Українська мова	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
2.	Українська література	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
3.	Зарубіжна література	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
4.	Англійська мова	10	Профільний рівень	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
5.	Німецька мова	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
6.	Історія України	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
7.	Всесвітня історія	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
8.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
9.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
10.	Біологія і екологія	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
11.	Географія	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
12.	Фізика і астрономія	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539
13.	Хімія	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
14.	Фізична культура	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 24.11.2017 № 1539, від 03.08.2022 №698
15.	Захист України	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
16.	Мистецтво	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
17.	Інформатика	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
18.	Технології	10	Рівень стандарту	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
19.	Література країни мова, якої вивчається поглиблено	10	Профільний рівень	накази МОН України від 23.10.2017 № 1407

**Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти 11-х класів**

№ з/п	Назва навчальної програми	Клас	Рівень вивчення	Програму затверджено
1.	Українська мова	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
2.	Українська література	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 14.07.2016 № 826, від 03.08.2022 №698
3.	Зарубіжна література	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 14.07.2016 № 826, від 03.08.2022 №698
4.	Англійська мова	11	Профільний рівень	Накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
5.	Німецька мова	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 23.10.2017 № 1407
6.	Історія України	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 14.07.2016 № 826, від 03.08.2022 №698
7.	Всесвітня історія	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 14.07.2016 № 826, від 03.08.2022 №698
8.	Математика	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
9.	Фізика, астрономія	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 14.07.2016 № 826, від 24.11.2017 № 1539
10.	Біологія, екологія	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
11.	Географія	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 14.07.2016 № 826, від 03.08.2022 №698
12.	Хімія	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
13.	Фізична культура	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
14.	Захист України	11	рівень стандарту	Накази МОН України від 23.10.2017 № 1407, від 03.08.2022 №698
15.	Мистецтво	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
16.	Інформатика	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
17.	Технологія	11	рівень стандарту	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
18.	Література країни мова, якої вивчається поглиблено	11	профільний рівень	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
19.	Країнознавство	11	профільний рівень	Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів

Клас	Українська мова	Англійська мова	Німецька мова	Інформатика	Технології	Захист України	Всього
10А	2	3	2	2	1	2	12
10Б	1	3	1	2	1	2	10
	3	6	3	4	2	4	22
11А	2	3	2	2	1	2	12
11Б	1	2	1	2	1	2	9
	3	5	3	4	2	4	21

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК Тематичних навчальних екскурсій

10 клас

1. Онлайн-зустріч із срібною призеркою Чемпіонату Світу Я. Магучих (вересень) <https://www.youtube.com/watch?v=fWdsG3bkK88>
2. Національний музей природознавства (США) (жовтень) <https://naturalhistory.si.edu/visit/virtual-tourhttps>
3. Онлайн-екскурсія по лабораторії популяризації математики (листопад) <https://www.youtube.com/watch?v=IzIewgnJXrA>
4. Віртуальний тур музеями України просто неба (грудень) <https://museums.authenticuukraine.com/ua>
5. Чернігівський обласний художній музей імені Григорія Галагана (онлайн) (січень) <https://www.youtube.com/watch?v=gcrHmUUK5SA>
6. Віртуальний тур British Museum, London - дослідження артефактів (лютий) <https://britishmuseum.withgoogle.com>
7. Хата-музей Івана Франка в Криворівні (онлайн) (березень) <https://museum-portal.com/ua/museum/kryvorivnyanskiy-literaturno-memorialnij-muzej-ivana-franka>
8. Онлайн-екскурсія в Смітсонівський музей природничої історії (квітень) <http://www.mnhsiedu/vtp/1-desktop>
9. Віртуальна екскурсія Україною (травень) Shotam.info

11 клас

1. Олімпійські успіхи України (вересень) <https://www.youtube.com/watch?v=tyLVSZnpZw0>
2. Колона Перемоги в Берліні (онлайн-екскурсія) (жовтень) <https://youtu.be/m3wP04x4uMw>
3. Онлайн-екскурсія в Національний музей обчислювальної техніки (листопад) <https://my.matterport.com/show/?m=Vz8kCqGRjQA>
4. Музей Ханенків (онлайн-екскурсія) (грудень) <https://Khanenkomuseum.kiev.ua/uk/promusey/virtualnyitur>
5. Віртуальна екскурсія в Національний художній музей України (січень) <https://www.youtube.com/watch?v=lCmC40Y4TNM>
6. Віртуальний тур British Museum, London - дослідження артефактів (лютий) <https://britishmuseum.withgoogle.com>
7. Віртуальна екскурсія в Музей Панаса Мирного (березень) <https://m.youtube.com/watch?v=gAXjjGJWJPc>
8. Онлайн-екскурсія в Лондонський музей природничої історії (квітень) [School biology club](http://Schoolbiologyclub)
9. Музей інституту фізичної хімії (м.Київ) (онлайн) (травень) <https://museum-portal.com/ua/museum/muzey-institutu-fizychnoyi-himiyi>